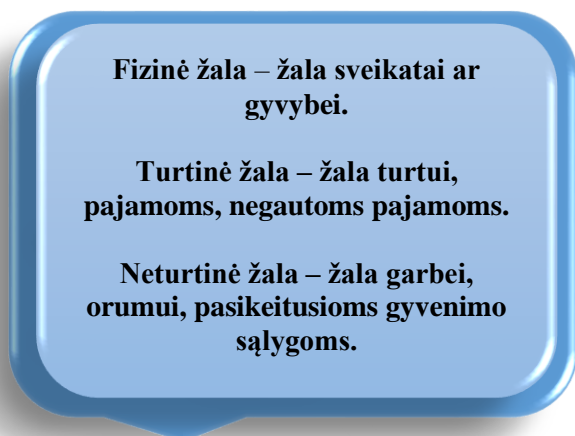

Žiniasklaidai pranešus apie nusikalstamą veiką, dažnai girdime žodį nukentėjusysis, tačiau ką jis reiškia iš tikrųjų ir kada gali būti vartojamas? O jei kažkas nusikalto prieš Jus ir tapote nukentėjusiuoju ar žinote visas savo teises?

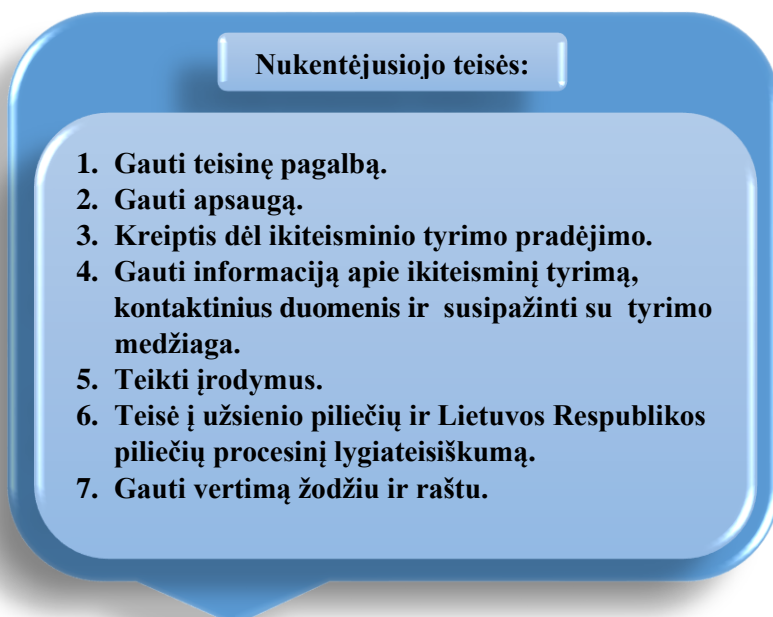
Baudžiamojo proceso kodeksas numato, kad nukentėjusiuoju gali būti tik tas žmogus, kuris nusikaltimo metu patyrė fizinę, turtinę ar neturtinę žalą. Nukentėjusiaisiais ikiteisminio tyrimo pareigūno, prokuroro nutarimu ar teismo nutartimi gali būti pripažinti ir nuo nusikalstamos veikos mirusio žmogaus šeimos nariai ar artimi giminaičiai, kurie dėl to asmens mirties patyrė fizinės, turtinės ar neturtinės žalos.

Tapęs nukentėjusiuoju asmuo iškart įgyja ir tam tikras teises. Visų pirma, toks asmuo turi teisę gauti teisinę pagalbą. Nukentėjusysis taip pat turi teisę pats ar per savo advokatą žodžiu ar raštu kreiptis į ikiteisminio tyrimo įstaigą ar prokurorą su prašymu pradėti ikiteisminį tyrimą. Prokuroras ar ikiteisminio tyrimo pareigūnas, remdamasis Baudžiamuoju kodeksu ir Baudžiamojo proceso kodeksu, gali pradėti ikiteisminį tyrimą arba atsisakyti jį pradėti. Apie atsisakymą pradėti ikiteisminį tyrimą asmuo informuojamas asmeniškai.

Jei ikiteisminis tyrimas pradedamas, nukentėjusysis turi teisę gauti informaciją apie su juo susijusio baudžiamojo proceso padėtį arba informaciją su kontaktiniais duomenimis, kuriais jis gali sužinoti informaciją apie bylą. Taip pat, turi teisę pats susipažinti su tyrimo medžiaga ir kitais ikiteisminio tyrimo duomenimis.

Nukentėjusysis gali savo iniciatyva pateikti daiktus ir dokumentus, turinčius reikšmės nusikalstamai veikai tirti ir nagrinėti. Na, o jei nusikalstama veika įvykdyta kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje ir

nukentėjusysis neturi galimybės pateikti joje skundo, jis gali kreiptis į kompetentingą valdžios instituciją jo gyvenamoje valstybėje narėje. Toks skundas per kuo trumpesnę laiką turi būti perduotas kompetentingai valdžios institucijai valstybėje narėje, kurioje įvykdytas nusikaltimas.

8. Apskųsti sprendimus.
9. Pareikšti nušalinimą.
10. Gauti kompensaciją už išlaidas, patirtas dėl dalyvavimo baudžiamajame procese.
11. Gauti dėl nusikalstamos veikos padarytos žalos atlyginimą.
12. Turėti lydintį asmenį.
13. Apskųsti teismo nuosprendį ir nutartį.
14. Pasakyti baigiamąją kalbą.

Lietuvių kalbos nemokančiam nukentėjusiajam turi būti užtikrinama teisė duoti parodymus ir paaiškinimus, teikti prašymus ir skundus ar kalbėti teisme gimtąją kalba arba kita kalba, kurią jis moka. Visais šiais atvejais, taip pat ir susipažindamas su bylos medžiaga, nukentėjusysis turi teisę naudotis vertėjo paslaugomis.

Dar viena labai svarbi ir mažai žinoma nukentėjusiojo teisė – motyvuotu raštu apskųsti ikiteisminio tyrimo pareigūno, prokuroro, ikiteisminio tyrimo teisėjo ir teismo veiksmus ir sprendimus bei pareikšti nušalinimą ikiteisminio tyrimo pareigūnui, prokurorui, ikiteisminio tyrimo teisėjui, vertėjui, ekspertui ir specialistui.

Daugeliui žinoma, kad nukentėjusysis turi teisę baudžiamajame procese pareikšti įtariamajam ar kaltinamajam civilinį ieškinį ir taip gauti dėl nusikalstamos veikos padarytos žalos atlyginimą. Tačiau vertėtų žinoti ir tai, kad nukentėjusiesiems, šaukiamiems pas ikiteisminio tyrimo įstaigos pareigūną, prokurorą ar teisėją ir gyvenantiems ne iškvietimo vietoje, turi būti kompensuojamos kelionės iš gyvenamosios vietos į iškvietimo vietą ir atgal išlaidos, gyvenamosios patalpos nuomos išlaidos, taip pat mokami dienpinigiai. Nukentėjusiajam kompensuojamas darbo užmokestis arba apmokama už atitraukimą nuo jo įprastinio užsiėmimo proporcingai laikui, kurį jis sugaišo atvykdamas pas ikiteisminio tyrimo įstaigos pareigūną, prokurorą ar teisėją. Taip pat jei gresia realus pavojus nukentėjusiojo, liudytojo ar jų šeimos narių arba artimųjų giminaičių gyvybei, sveikatai, laisvei ar turtui – nukentėjusysis turi teisę gauti ir apsaugą.

Baigus ikiteisminį tyrimą ir prokurorui surašius kaltinamąjį aktą, byla keliauja į teismą. Baigus ją nagrinėti teisme, skelbiamas teismo nuosprendis ir nutartis. Nukentėjusysis, nesutikdamas su teismo nuosprendžiu, turi teisę apeliacine tvarka neįsiteisėjusį pirmosios instancijos teismo nuosprendį apskųsti. Taip pat turi teisę apskųsti kasacine tvarka įsiteisėjusius nuosprendžius ar nutartis, priimtas pirmosios instancijos ir apeliacinės instancijos teismuose.

Visos šios teisės, kurias įgyja nuo nusikalstamos veikos nukentėjęs asmuo arba nuo nusikalstamos veikos mirusio žmogaus šeimos nariai ar artimi giminaičiai yra išdėstytos nukentėjusiojo teisių išaiškinimo protokole. Dokumentas 2016 m. gegužės 16 dieną įsakymu patvirtintas generalinio prokuroro Evaldo Pašilio.

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro

2016 m. gegužės 16 d. įsakymu Nr. I- 122

--

(įstaigos, padalinio pavadinimas)

NUKENTĖJUSIOJO TEISIŲ IŠAIŠKINIMO PROTOKOLAS

Data	
Surašymo vieta	
Ikiteisminio tyrimo Nr.	

Protokolą surašė	<hr/> <hr/> <p>(pareigos, vardas ir pavardė)</p>
Dalyvauja vertėjas	<p>(vardas ir pavardė, vertimo kalba)</p>
Asmuo, nukentėjęs nuo nusikalstamos veikos	<p>(vardas ir pavardė)</p>
Kiti dalyvaujantys asmenys	<p>(vardas ir pavardė)</p>
Asmeniui, nukentėjusiam nuo nusikalstamos veikos, išaiškintos Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 28 straipsnio 2 dalyje ir kituose teisės aktuose numatytos teisės. Nukentėjusiojo teisių išaiškinimo protokolo priedas lietuvių (ir) _____ kalba, įteiktas. (kita kalba)	
Nukentėjusiojo teisės išaiškintos, protokolo priedą gavau.	<p>(data, nukentėjusio asmens parašas, vardas ir pavardė)</p>

Vertėjas	<p style="text-align: center;">(parašas, vardas ir pavardė)</p>
Teisės išaiškino	<hr/> <hr/> <p style="text-align: center;">(pareigos, parašas, vardas ir pavardė)</p>
Pastabos	<hr/> <hr/> <hr/>
Kiti dalyvaujantys asmenys	<hr/> <hr/> <hr/> <p style="text-align: center;">(data, kitų dalyvaujančių asmenų parašai, vardai ir pavardės)</p>

NUKENTĖJUSIOJO TEISIŲ IŠAIŠKINIMO PROTOKOLO PRIEDAS

Nukentėjusysis yra fizinis asmuo, kuriam nusikalstama veika padarė fizinės, turtinės ar neturtinės žalos, arba nuo nusikalstamos veikos mirusio fizinio asmens šeimos narys ar artimasis giminaitis, kuris dėl to asmens mirties patyrė fizinės, turtinės ar neturtinės žalos. Asmuo pripažįstamas nukentėjusiuoju ikiteisminio tyrimo pareigūno, prokuroro nutarimu ar teismo nutartimi.

Pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (BPK) 28 straipsnio 2 dalį ir kitus teisės aktus nukentėjusysis turi šias teises:

1. Gauti informaciją apie procedūras, susijusias su skundo dėl nusikalstamos veikos pateikimu, ir nukentėjusiojo vaidmenį tokiose procedūrose.

Fizinis asmuo, nukentėjęs nuo nusikalstamos veikos, turi teisę žodžiu ar raštu kreiptis į ikiteisminio tyrimo įstaigą ar prokurorą su prašymu pradėti ikiteisminį tyrimą. Ikiteisminio tyrimo pareigūnas ar prokuroras, gavęs asmens skundą, pareiškimą ar pranešimą apie padarytą nusikalstamą veiką, pradeda ikiteisminį tyrimą ir apie tai raštu praneša skundą, pareiškimą ar pranešimą padavusiam asmeniui.

Prokuroras ar ikiteisminio tyrimo pareigūnas atsisako pradėti ikiteisminį tyrimą tik tuo atveju, kai nurodyti duomenys apie nusikalstamą veiką yra akivaizdžiai neteisingi ar yra aiškios BPK 3 straipsnio 1 dalyje nurodytos aplinkybės, dėl kurių baudžiamasis procesas yra negalimas. Atsisakydamas pradėti ikiteisminį tyrimą prokuroras ar ikiteisminio tyrimo pareigūnas surašo motyvuotą nutarimą, kuris išsiunčiamas skundą, pranešimą ar pareiškimą surašiusiam asmeniui.

Ikiteisminio tyrimo pareigūno nutarimas atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą skundžiamas prokurorui, o prokuroro nutarimas – ikiteisminio tyrimo teisėjui.

2. Gauti informaciją apie su juo susijusio baudžiamojo proceso padėtį.

Asmuo, kuris kreipėsi į ikiteisminio tyrimo įstaigą ar prokurorą su prašymu pradėti ikiteisminį tyrimą, arba nukentėjusysis turi teisę žodžiu ar raštu kreiptis į ikiteisminio tyrimo įstaigą ar ikiteisminį tyrimą atliekantį, organizuojantį ir jam vadovaujantį prokurorą su prašymu pateikti informaciją apie su juo susijusio baudžiamojo proceso padėtį.

3. Pateikti prašymus.

Nukentėjusysis turi teisę ikiteisminio tyrimo pareigūnui, prokurorui ar ikiteisminio tyrimo teisėjui pateikti su ikiteisminiu tyrimu susijusius prašymus. Šie prašymai pagal kompetenciją nagrinėjami BPK ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais.

4. Pareikšti nušalinimą.

Nukentėjusysis turi teisę pareikšti nušalinimą ikiteisminio tyrimo pareigūnui, prokurorui, ikiteisminio tyrimo teisėjui, vertėjui, ekspertui ir specialistui BPK nustatytais pagrindais ir tvarka.

Nušalinimas turi būti pareiškiamas ir motyvuojamas raštu.

Dėl vertėjo, eksperto ar specialisto nušalinimo nusprendžia ikiteisminį tyrimą atliekantis ikiteisminio tyrimo pareigūnas ar prokuroras. Dėl ikiteisminio tyrimo pareigūno nušalinimo nusprendžia prokuroras. Dėl prokuroro, advokato ir advokato padėjėjo nušalinimo nusprendžia ikiteisminio tyrimo teisėjas. Dėl ikiteisminio tyrimo teisėjo nušalinimo nusprendžia apylinkės teismo pirmininkas.

5. Susipažinti su ikiteisminio tyrimo medžiaga ikiteisminio tyrimo metu ir teisme.

Nukentėjusysis ir jo atstovas ikiteisminio tyrimo metu bet kuriuo momentu turi teisę susipažinti su ikiteisminio tyrimo duomenimis, išskyrus proceso dalyvių asmens duomenis, saugomus atskirai nuo kitos ikiteisminio tyrimo medžiagos, taip pat susipažinimo metu daryti ikiteisminio tyrimo medžiagos kopijas ar išrašus.

Rašytinis prašymas susipažinti su ikiteisminio tyrimo medžiaga ar susipažinimo metu daryti ikiteisminio tyrimo medžiagos kopijas ar išrašus pateikiamas prokurorui. Prokuroras turi teisę neleisti susipažinti su visais ikiteisminio tyrimo duomenimis ar jų dalimi, taip pat neleisti daryti ikiteisminio tyrimo medžiagos kopijas ar išrašus, jei toks susipažinimas, prokuroro manymu, galėtų pakenkti ikiteisminio tyrimo sėkmei.

Prokuroras neturi teisės neleisti susipažinti su visais ikiteisminio tyrimo duomenimis, jei ikiteisminis tyrimas baigtas ir yra rašomas kaltinamasis aktas.

Susipažinimo su ikiteisminio tyrimo medžiaga metu draudžiama daryti ikiteisminio tyrimo medžiagos kopijas, jeigu duomenys yra: 1) apie nepilnamečius įtariamuosius ir nukentėjusiuosius; 2) apie privatų proceso dalyvių gyvenimą; 3) dėl nusikalstamų veikų žmogaus seksualinio apsisprendimo laisvei ir neliečiamumui; 4) užfiksuoti proceso veiksmų protokoluose ir jų prieduose, kai informacija gauta panaudojus kriminalinės žvalgybos informacijos rinkimo būdus ir priemones, numatytus Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatyme, ar atlikus slaptus ikiteisminio tyrimo veiksmus ir prokurorui pasinaudojus teise susipažinti su informacija BPK nustatyta tvarka; 5) informacija, kuri sudaro valstybės, tarnybos, profesinę ar komercinę paslaptį. Šiuo atveju draudžiama daryti ir ikiteisminio tyrimo medžiagos išrašus.

Kai baudžiamoji byla su kaltinamuoju aktu perduota teismui, nukentėjusysis nuo bylos gavimo teisme dienos turi teisę susipažinti su papildomai (po kaltinamojo akto surašymo) gauta medžiaga, o per teisėjo nustatytą terminą – ir su kita bylos medžiaga, taip pat daryti bylos medžiagos išrašus ir kopijas.

6. Apskusti ikiteisminio tyrimo pareigūno, prokuroro, ikiteisminio tyrimo teisėjo ir teismo veiksmus ir sprendimus.

Ikiteisminio tyrimo pareigūno proceso veiksmus ir nutarimus nukentėjusysis turi teisę apskusti ikiteisminį tyrimą organizuojančiam ir jam vadovaujančiam prokurorui. Jei prokuroras atsisako tenkinti skundą, šis jo nutarimas gali būti skundžiamas ikiteisminio tyrimo teisėjui.

Prokuroro proceso veiksmus ir nutarimus nukentėjusysis turi teisę apskusti aukštesniajam prokurorui. Jei aukštesnysis prokuroras atsisako tenkinti skundą, šis jo nutarimas gali būti skundžiamas ikiteisminio tyrimo teisėjui.

Ikiteisminio tyrimo teisėjo atliekamus proceso veiksmus ir jo priimtas nutartis, išskyrus tas, kurios neskundžiamos, nukentėjusysis turi teisę apskusti aukštesnės instancijos teismui BPK numatyta tvarka.

7. Teikti įrodymus.

Nukentėjusysis turi teisę ikiteisminio tyrimo pareigūnui, prokurorui arba teismui savo iniciatyva pateikti daiktus ir dokumentus, turinčius reikšmės nusikalstamai veikai tirti ir nagrinėti, arba BPK nustatytais pagrindais teikti prašymą ikiteisminio tyrimo pareigūnui ar prokurorui dėl tokių daiktų ir dokumentų išreikalavimo.

8. Gauti kompensaciją už išlaidas, patirtas dėl dalyvavimo baudžiamajame procese.

Nukentėjusiesiems, šaukiamiems pas ikiteisminio tyrimo įstaigos pareigūną, prokurorą ar teisėją ir gyvenantiems ne iškvietimo vietoje, kompensuojamos kelionės iš gyvenamosios vietos į iškvietimo vietą ir atgal išlaidos, gyvenamosios patalpos nuomos išlaidos, taip pat mokami dienpinigiai. Nukentėjusiajam kompensuojamas darbo užmokestis arba apmokama už atitraukimą nuo jo įprastinio užsiėmimo proporcingai laikui, kurį jis sugaišo atvykdamas pas ikiteisminio tyrimo įstaigos pareigūną, prokurorą ar teisėją.

Proceso išlaidos nukentėjusiajam atlyginamos iš ikiteisminio tyrimo įstaigų, prokuratūros ar teismo lėšų, pateikus prašymą institucijai, į kurią buvo kviečiamas. Prie prašymo turi būti pateikti dokumentai, įrodantys patirtas išlaidas. Šių išlaidų atlyginimo tvarką ir jų dydžius nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

9. Gauti kontaktinius duomenis ryšiams dėl atitinkamos bylos palaikyti.

Nukentėjusysis turi teisę gauti pareigūno, prokuroro kontaktinius duomenis, kuriais jis gali sužinoti informaciją apie bylą. Perdavus ikiteisminį tyrimą į kitą ikiteisminio tyrimo įstaigą ar prokuratūrą, nukentėjusysis apie tai turi būti informuotas.

10. Gauti vertimą žodžiu ir raštu.

Lietuvos Respublikoje baudžiamasis procesas vyksta valstybine lietuvių kalba. Lietuvių kalbos nemokančiam nukentėjusiajam užtikrinama teisė daryti pareiškimus, duoti parodymus ir paaiškinimus, paduoti prašymus ir skundus, kalbėti teisme gimtąją kalba arba kita kalba, kurią jis moka. Visais šiais atvejais, taip pat susipažindamas su bylos medžiaga nukentėjusysis turi teisę naudotis vertėjo paslaugomis šio kodekso nustatyta tvarka.

Bylos dokumentai, kurie šio kodekso nustatytais atvejais įteikiami nukentėjusiajam, turi būti išversti į jo gimtąją kalbą arba į kitą kalbą, kurią jis moka.

Lietuvių kalbos nemokančiam nuo nusikalstamos veikos nukentėjusiam asmeniui ar jo atstovui užtikrinama teisė paduoti skundą ar pareiškimą dėl nusikalstamos veikos gimtąja kalba arba kita kalba, kurią jie moka, arba užtikrinama teisė naudotis vertėjo paslaugomis pateikiant skundą žodžiu.

11. Teisė į užsienio piliečių ir Lietuvos Respublikos piliečių procesinį lygiateisiškumą.

Nukentėjusysis, kuris gyvena kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje nei ta, kurioje įvykdyta nusikalstama veika, turi tas pačias teises, kaip valstybėje, kurioje įvykdyta nusikalstama veika, gyvenantys asmenys.

Jei nukentėjusysis neturi galimybės pateikti skundo valstybėje narėje, kurioje įvykdyta nusikalstama veika, gali kreiptis į kompetentingą valdžios instituciją jo gyvenamoje valstybėje narėje. Toks skundas per kuo trumpesnę laiką turi būti perduotas kompetentingai valdžios institucijai valstybėje narėje, kurioje įvykdytas nusikaltimas.

12. Teisė nusikalstama veika padarytos žalos atlyginimą.

Nukentėjusysis, dėl nusikalstamos veikos patyręs turtinės ar neturtinės žalos, turi teisę gauti dėl nusikalstamos veikos padarytos žalos atlyginimą, o įstatymų numatytais atvejais – ir kompensaciją iš Nukentėjusiųjų nuo nusikaltimų asmenų fondo Lietuvos Respublikos smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo nustatyta tvarka.

Nukentėjusysis turi teisę baudžiamajame procese pareikšti įtariamajam ar kaltinamajam arba už įtariamojo ar kaltinamojo veikas materialiai atsakingiems asmenims civilinį ieškinį. Teismas jį nagrinėja kartu su baudžiamąja byla. Civilinis ieškinys pareiškiamas paduodant ieškinį ikiteisminio

tyrimo pareigūnui, prokurorui ar teismui bet kuriuo proceso metu, tačiau ne vėliau kaip iki įrodymų tyrimo teisme pradžios.

13. Gauti apsaugą.

Nukentėjusysis turi teisę prašyti prokurorą ar ikiteisminio tyrimo pareigūną taikyti anonimiškumą ar dalinį anonimiškumą. Ši procesinė apsaugos priemonė gali būti taikoma, jeigu: 1) gresia realus pavojus nukentėjusiojo, liudytojo ar jų šeimos narių arba artimųjų giminaičių gyvybei, sveikatai, laisvei ar turtui, taip pat tarnybos, verslo ar kitiems teisėtiems interesams; 2) nukentėjusiojo ar liudytojo parodymai yra svarbūs baudžiamajame procese; 3) nukentėjusysis ar liudytojas dalyvauja procese dėl labai sunkaus, sunkaus ar apysunkio nusikaltimo. Dalinis anonimiškumas gali būti taikomas ir kitais atvejais, kai yra duomenų, kad tam tikrų nukentėjusiojo duomenų atskleidimas gali turėti neigiamų padarinių jo, jo šeimos narių ar artimųjų giminaičių teisėms ir teisėtiems interesams ir šių teisių ir interesų apsaugai užtikrinti pakanka dalies duomenų apie nukentėjusįjį slaptumo.

Nukentėjusiajam gali būti taikomos Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso ir kriminalinės žvalgybos dalyvių, teisingumo ir teisėsaugos institucijų pareigūnų apsaugos nuo nusikalstamo poveikio įstatyme numatytos apsaugos nuo nusikalstamo poveikio priemonės, jei atliekant ikiteisminį tyrimą arba nagrinėjant baudžiamąsias bylas dėl labai sunkių ar sunkių nusikaltimų, taip pat dėl šiame įstatyme numatytų apysunkių nusikaltimų arba pasibaigus baudžiamajam procesui buvo gauta patikrintų duomenų iš viešų ar konfidencialių šaltinių, kad asmenų gyvybei ar sveikatai gresia realus pavojus ar gali būti sunaikintas ar sugadintas jų turtas. Nukentėjusiajam apsaugos nuo nusikalstamo poveikio priemonės taikomos, jeigu jis aktyviai bendradarbiauja su teisingumo ir teisėsaugos institucijų pareigūnais, padėjo atskleisti nusikalstamą veiką ar suteikė jiems kitos vertingos informacijos.

14. Gauti teisinę pagalbą.

Nukentėjusiojo teisė gauti pirminę ir antrinę teisinę pagalbą įtvirtinta Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatyme, nustatančiame tokios pagalbos gavimo sąlygas ir tvarką. Gauti pirminę nemokamą valandos trukmės teisinę konsultaciją turi visi Lietuvos Respublikos ir ES šalių piliečiai, taip pat kiti Lietuvoje ir ES teisėtai gyvenantys fiziniai asmenys.

Asmenys, norintys gauti pirminę teisinę pagalbą, turi teisę kreiptis į savivaldybės vykdomąją instituciją pagal savo deklaruotą gyvenamąją vietą arba, jei asmuo neturi gyvenamosios vietos, į savivaldybės, kurioje asmuo gyvena, vykdomąją instituciją.

Teisę gauti antrinę teisinę pagalbą pagal Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymą turi nukentėjusieji dėl nusikaltimų atsiradusios žalos atlyginimo byloje, įskaitant atvejus, kai žalos atlyginimo klausimas yra sprendžiamas baudžiamajame byloje.

15. Turėti lydintį asmenį.

Nukentėjusįjį baudžiamojo proceso metu gali lydėti jo pasirinktas asmuo. Šis asmuo ikiteisminio tyrimo ir nagrinėjimo teisme metu privalo laikytis nustatytos tvarkos. Nukentėjusįjį lydinčio asmens dalyvavimas baudžiamajame procese ar atskirose jo dalyse gali būti apribotas ikiteisminio tyrimo pareigūno ar prokuroro nutarimu arba ikiteisminio tyrimo teisėjo ar teismo nutartimi, kai toks dalyvavimas prieštarauja nukentėjusiojo interesams arba trukdo tirti ar nagrinėti bylą.

16. Dalyvauti vertinant jo specialius apsaugos poreikius ir gauti specialias apsaugos priemones.

Ikiteisminio tyrimo veiksmus atliekantis pareigūnas ar prokuroras ne vėliau kaip pirmosios nukentėjusiojo apklausos metu atlieka vertinimą ir nustato nukentėjusiojo specialius apsaugos poreikius, kurie taikomi siekiant sumažinti baudžiamojo proceso ar kitą traumuojantį poveikį.

Vertinimo tvarka numatyta Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro įsakymu patvirtintose Rekomendacijose dėl nukentėjusiųjų specialių apsaugos poreikių vertinimo.

17. Apskųsti teismo nuosprendį ir nutartį.

Nukentėjusysis turi teisę apskųsti apeliacine tvarka neįsiteisėjusį pirmosios instancijos teismo nuosprendį, taip pat apskųsti kasacine tvarka įsiteisėjusius nuosprendžius ar nutartis, priimtas pirmosios instancijos ir apeliacinės instancijos teismuose.

18. Pasakyti baigiamąją kalbą.

Nukentėjusysis turi teisę pasakyti baigiamąją kalbą, nagrinėjant bylą pirmosios instancijos teisme. Teismas pradeda klausytis baigiamųjų kalbų, kai yra baigtas įrodymų tyrimas.

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro

2014 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. I-288

(Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro

2016 m. gegužės 16 d. įsakymo Nr. I- 122 redakcija)

--

(įstaigos, padalinio pavadinimas)

**NUTARIMAS
PRIPAŽINTI NUKENTĖJUSIUOJU**

Data	
Surašymo vieta	
Ikiteisminio tyrimo Nr.	

Nutarimą priėmė	<hr/> <hr/> <p style="text-align: center;">(pareigos, vardas ir pavardė)</p>
n u s t a t ė:	
<i>Tiriama nusikalstama veika, jos kvalifikavimas</i>	<hr/> <p style="text-align: center;">(ikiteisminio tyrimo bylos pavadinimas ir Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso straipsnis)</p> <hr/>

<p>Asmens pripažinimo nukentėjusiuoju motyvai</p>	<p>Ikiteisminio tyrimo metu surinkta pakankamai duomenų, leidžiančių pagrįstai manyti, kad _____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>(asmens vardas ir pavardė, nusikalstama veika padaryta fizinė, turtinė ar moralinė žala)</p>
<p>Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) 28 straipsniu, <i>n u t a r i a p r i p a ž i n t i</i> _____</p> <p>(vardas ir pavardė, gimimo metai)</p> <p>_____ <i>n u k e n t ė j u s i u o j u</i>.</p>	
<p>Nutarimą priėmė</p>	<p>_____</p> <p>_____</p> <p>(pareigos, parašas, vardas ir pavardė)</p>
<p>Nukentėjusiajam išaiškintos Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 28 straipsnio 2 dalyje ir kituose teisės aktuose numatytos teisės.</p> <p>Nukentėjusiojo teisių išaiškinimo protokolo priedas lietuvių (ir) _____ (kita kalba) kalba įteiktas.</p> <p>Taip pat išaiškinta, kad nukentėjusysis privalo duoti parodymus; jis prisiekia ir atsako už melagingus parodymus kaip liudytojas.</p>	
<p>Dalyvavo</p>	<p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>(procesinė padėtis ar pareigos, parašas, vardas ir pavardė)</p>
<p>Nutarimą paskelbė</p>	

	<hr/> <hr/> <p>(pareigos, parašas, vards ir pavardė)</p>
--	--